

Mehdi-Georges Lahlou

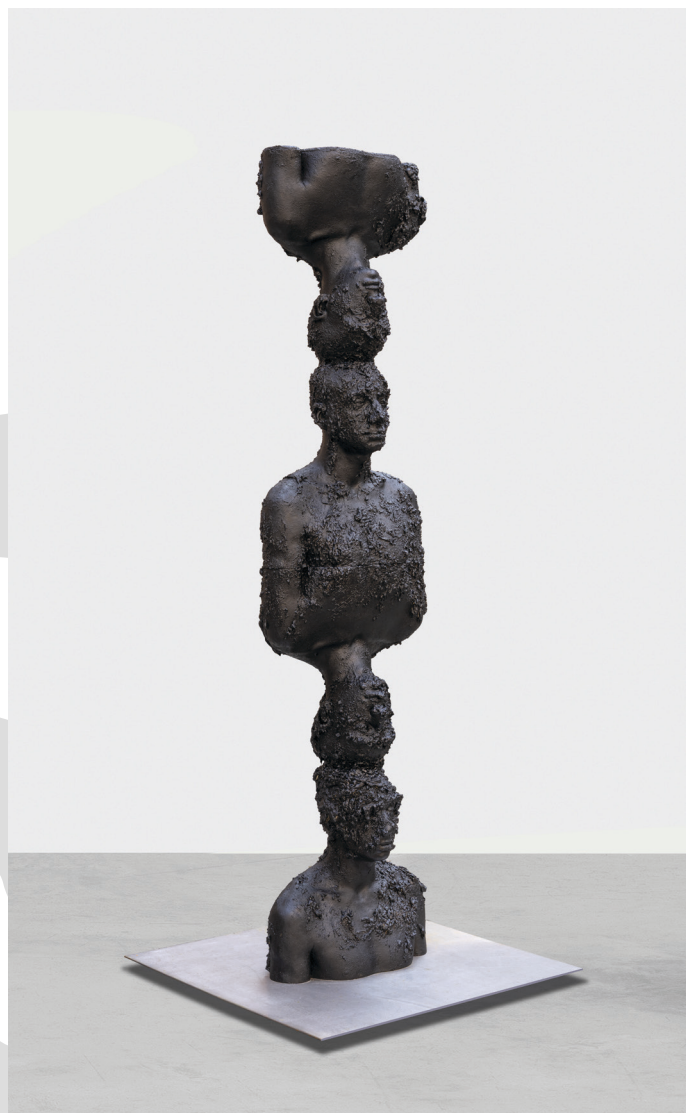
In de schaduw van de palmen, een botanische conversatie

260

Mehdi-Georges Lahlou heeft lange tijd zijn eigen lichaam onder druk gezet in intense performances. Nu drukt de kunstenaar zijn boodschap uit in een sculpturaal werk. De vraag naar het lichaam – als individuele en collectieve entiteit – wordt ditmaal gesteld door middel van de andersheid die wordt vertegenwoordigd door de palm, een plant die vaak wordt verward met een boom. De kunstenaar leent zijn eigen beeltenis aan verschillende sculpturen: dit versterkt de antropomorfe eigenschappen van palmen en de empathie die we als vanzelfsprekend voor hen voelen¹. Zijn gezicht draagt een sterke visuele boodschap, maar voegt zich ook bij de vele andere symbolen die we terugvinden in elk van de werken van de kunstenaar. Kennis maken met het werk van Mehdi-Georges Lahlou vraagt geduld. Soms is dat gewoon een kwestie van biologie: het oog moet wennen aan de donkere houtskool om de dode Noord-Afrikaanse lichamen te kunnen onderscheiden, slachtoffers van het eerste gebruik van mosterdgas (*Of Confused Memory*). Soms is het ook een kwestie van attitude, wanneer je verder moet kijken dan de boom die het bos verbergt (*De la Palmeraie des mémoires – Over de palmentuin der herinneringen*). Door te werken met regimes van zichtbaarheid en de meervoudige betekenissen van symbolen, blijft de ambiguïteit behouden. Onlangs constateerde de kunstenaar de wisselende effecten van de herinnering op de receptie van zijn eigen werk². Door gebruik te maken van actuele debatten – over queer-, dekoloniale of ecologische thema's – en tegelijkertijd de tijdloosheid van mythen of eeuwenoude verhalen te benadrukken, maakt Mehdi-Georges Lahlou het haastige commentatoren niet makkelijk.

Hoe geschiedenis wordt geconstrueerd, staat centraal in een werk dat constant probeert om perspectieven te verbreden en gesprekken op gang te brengen. Een belangrijke bron van inspiratie daarbij is *De samenspraak van de vogels*, een fabel van de Perzische dichter Farid Ud-Din Attar. Bij de kunstenaar worden de vogels palmen, in een poging om een collectieve discussie op gang te brengen over de verbanden tussen kolonisatie, migratie en ecologie.

Conversation botanique conceptualiseert de gelijkenissen tussen de koloniale exploitatie van natuurlijke hulpbronnen en mensen. Deze reeks van vier video's speelt zich af in de botanische tuin van Cleveland, een stad in de Amerikaanse Midwest waar de kunstenaar enkele maanden in residentie verbleef. De kunstenaar buigt zich over deze

De la Palmeraie des mémoires, detail, 2025.

200 x 80 x 80 cm, gips, olie, polymeerschuim, diverse materialen.

Courtesy van de kunstenaar. Productie : Centre Wallonie Bruxelles. Foto : Nicolas Brasseur

gereconstrueerde ruimte van koloniaal erfgoed, waar de natuur wordt ingesloten en letterlijk onder een stolp geplaatst. De botanische tuin wordt een gastvrij toneel voor lichamen die gewoonlijk niet in het openbaar te zien zijn. Mehdi-Georges Lahlou brengt zo de queer kunstenaars en performers Diwe Augustin-Glave, Dr Lady J en CHIMI Nature in beeld, door hun de herinnering van de palmen toe te schrijven. Hun vertellen het verhaal van een ecologische en humanitaire ramp met een hele nasleep aan gevolgen en doorbreken daarbij de gebruikelijke tweedeling tussen natuur en cultuur. De bedoelingen die door woorden en lichamen worden uitgedrukt, stapelen zich op en veranderen het werk in een locus van meervoudige uitspraken. De alomtegenwoordige geluidsdimensie voegt semantische diepgang toe aan een werk dat elke grens doet verdwijnen.

De teksten van *Conversation botanique* zijn in verschillende talen vertaald (Engels, Frans, Arabisch, enz.) en worden voortdurend door andere mensen geïnterpreteerd, waardoor ze, net als zaden die door de wind worden meegevoerd, andere vruchtbare verhalen voortbrengen.

Op de muur van de tentoonstellingsruimte is een microscoopbeeld geschilderd van de *Washingtonia Robusta*, een soort die inheems is in Mexico en Baja California. Tijdens zijn residentie had de kunstenaar een dood specimen ervan meegebracht dat hij in Cannes had gevonden: een symbolische manier om te herinneren aan de mobiliteit van de plantenwereld en om een gemeenschappelijke geschiedenis van ontworteling en gedwongen verplaatsingen op te roepen.

Met deze tentoonstelling nodigt de kunstenaar ons uit om met andere ogen te kijken naar onze relatie met de plantenwereld. Net als de filosoof Seloua Luste Boulbina spoort hij ons aan om 'plant te worden' teneinde 'in communicatie te treden'. Dan kunnen we deelhebben aan deze botanische conversatie en eindelijk luisteren naar wat de palmen ons te vertellen hebben.

Isabelle de Longrée

1 Wat de artiest met klem tegensprekt met het werk *Nature morte* (Stilleven, letterlijk 'Dode Natuur') verwijzend naar een racistisch incident.

2 Afhankelijk van het tijdperk wordt het werk van de kunstenaar beschouwd als te politiek of juist niet politiek genoeg.

3 Seloua Luste Boulbina, *Sortir de terre: une philosophie du végétal*, Zulma, Parijs, 2025

A *Botanical Conversation*, 2024. Installatie en schilderij op meerdere schermen, variabele afmetingen. Courtesy van de kunstenaar.

ArtZondag - Tentoonstelling rondleiding met Mehdi-Georges Lahlou (nog te bevestigen)
- Zondag 4 Januari, van 10h30 tot 12h30 (frans).